

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Agentura
pro sociální začleňování

Strategický plán pro sociální začleňování Vsetín 2017 – 2020

Agentura
pro sociální začleňování

Tento materiál vznikl za finanční podpory ESF prostřednictvím OP Zaměstnanost v rámci projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“, registrační číslo projektu CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

Obsah

1. Úvod – Základní informace	2
2. Manažerské shrnutí	6
3. Vize města Vsetína v roce 2027	9
4. Analytická část.....	9
Popis sociálně vyloučených lokalit ve Vsetíně	9
Přehled poskytovatelů sociálních služeb pracujících s CS	10
Analýza problémů a jejich příčin	12
Oblast Bydlení.....	12
Oblast Zdraví.....	14
Oblast Rodina.....	16
Dluhová problematika	17
Oblast Zaměstnanost	19
Oblast Bezpečnost a prevence.....	21
5. Návrhová část.....	24
Oblast Bydlení	24
Oblast Rodina	27
Oblast Zdraví	30
Oblast Zaměstnanost	31
Oblast Bezpečnost a prevence.....	33
6. Strategický plán v době implementace.....	36
7. Celkový rozpočet SPSZ a jeho čerpání	39

Předmluva

„Vážení a milí spoluobčané,

dokument Strategický plán pro sociální začleňování města Vsetín, který se Vám dostává do rukou, je výsledkem více než půlroční intenzivní spolupráce města Vsetína se zástupci organizací, které ve Vsetíně realizují svou občanskou činnost a Agentury pro sociální začleňování.

Do spolupráce se aktivně zapojili odborníci z oblasti státní správy, školství, neziskových organizací, samosprávy, ale i odborná veřejnost. Plán reaguje na konkrétní místní potřeby, je propojen s dalšími strategickými dokumenty města¹ a prezentuje cíle, které směřují ke zvýšení kvality života ve městě. Zástupci organizací i samosprávy, tak budou moci díky plánu čerpat finanční prostředky z Evropské unie a realizovat cíle v oblastech:

*Vzdělávání
Rodiny a zdraví
Bezpečnosti a prevence
Bydlení
Zaměstnanosti*

Děkuji všem, kteří se na tvorbě Strategického plánu pro sociální začleňování Vsetín podíleli, a pevně věřím, že jeho realizace přinese výhody a nové možnosti pro naše občany a celé město.“

Mgr. Simona Hlaváčová
1. místostarostka města Vsetína

¹ Komunitní plán sociálních služeb a péče ORP Vsetín na období 2015 – 2020, Strategický plán rozvoje města Vsetína pro období 2016 – 2023 nebo Místní akční plán rozvoje vzdělávání ve správním obvodu ORP Vsetín.

1. Úvod – Základní informace

Agentura pro sociální začleňování

Agentura pro sociální začleňování (dále „ASZ“) je jedním z odborů Sekce pro lidská práva při Úřadu vlády ČR a spadá do gesce ministra pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu. ASZ funguje od roku 2008 a je vládním nástrojem na podporu obcí, které řeší problematiku sociálního vyloučení.

ASZ plní ve spolupráci s obcemi tyto funkce:

- pomáhá obcím a městům při mapování a detailním poznávání problémů sociálně vyloučených lokalit a jejich obyvatel, při přípravě a nastavování dlouhodobějších procesů pro jejich řešení a při získávání financí na tyto postupy,
- propojuje přitom místní subjekty (města a obce a jejich úřady, ale také neziskové organizace, školy a školská zařízení, Úřad práce, zaměstnavatele, policii a veřejnost), aby při sociálním začleňování spolupracovaly,
- spolupracuje s ministerstvy, přenáší informace z komunální úrovně směrem ke státní správě, podílí se na formování státní politiky sociálního začleňování a její koordinaci.

V současné chvíli ASZ spolupracuje s 46 lokalitami z celé České republiky. Ředitelem ASZ je Mgr. Radek Jiránek.

Více informací o ASZ je k dispozici na webových stránkách: <http://www.socialni-zaclenovani.cz>.

Představení Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám

Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám (dále KPSVL) je nástrojem pomoci městům a obcím při sociálním začleňování sociálně vyloučených obyvatel z prostředků Evropských strukturálních a investičních fondů (dále ESIF) za místní podpory ASZ.

KPSVL vychází z dosavadní praxe ASZ ze spolupráce s obcemi. ASZ postupuje podle prověřené metodiky, tedy od analýzy situace a sestavení lokálního partnerství (obec – úřady – NNO – školy a školská zařízení – policie – zaměstnavatelé – veřejnost, včetně obyvatel ohrožených vyloučením či sociálně vyloučených, případně další relevantní aktéři) přes sestavení Strategického plánu sociálního začleňování (dále „SPSZ“) k jeho naplňování a vyhodnocování, vč. revize plánu pro další období. Spolupráce obce a ASZ trvá zpravidla tři roky. Vedle podpory rozvoje samotných veřejných (vzdělávacích, sociálních, zaměstnanostních, bytových a bezpečnostních) politik v obci se ASZ soustředí na efektivní využívání prostředků strukturálních fondů a poskytuje obcím a ostatním partnerům rozsáhlý servis ke zpracování, realizaci a zajištění udržitelnosti relevantních aktivit a výsledků.

Cílem KPSVL je zajištění adresnosti, koordinace, konzistence a synergie sady místních opatření sociální integrace založených na lokálních potřebách, která budou realizována prostřednictvím specifického mechanismu financování z prostředků ESIF. Základním východiskem KPSVL na úrovni konkrétní obce je SPSZ. Území SPSZ je v základě charakterizováno katastrálním územím obce, s níž bylo podepsáno memorandum o spolupráci. Pro investiční aktivity (IROP) je omezeno pouze na toto katastrální území. (*Metodika Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám*)

Spolupráce obce a ASZ

Vsetín – „město v srdci Valašska“ - má téměř 27 000 obyvatel. Je největším správním obvodem (dále „SO“) Zlínského kraje (dále „ZK“), z celkové rozlohy kraje zaujímá počtem obyvatel asi 17 %. Je jedním ze čtyř okresních měst ZK a současně přirozeným spádovým centrem okresu Vsetín.

Jako mnoho jiných měst v ČR se potýká se sociálním vyloučením, jehož základními parametry jsou vysoká míra nezaměstnanosti, chudoby a sociálního vyloučení – podrobněji viz též Vstupní analýza města Vsetín (zaměřená na témata OP Z).

Struktura obyvatelstva, kromě populačního úbytku mezi lety 2001 a 2011, je charakteristická stárnutím obyvatelstva, které je způsobeno, podobně jako v jiných částech ČR a v současných evropských zemích, především nižší mírou porodnosti. Nezaměstnanost ve Vsetíně byla na začátku roku 2016 7%, což představuje zhruba 1850 obyvatel bez stálého zaměstnání. Zde je důležité zdůraznit, že hovoříme-li o sociálním vyloučení, nemluvíme jenom o Romech, ale o všech lidech, kteří jsou chudobou ohroženi, nebo v ní žijí. Důležitá je rovněž skutečnost, že stejně jako sociálně vyloučené lokality (dále „SVL“) neobývají pouze Romové a běžně v nich žije i neromská populace, značná část Romů sociálně vyloučená není. (*Vstupní analýza města Vsetín*)

Přestože město Vsetín v řešení otázky sociálního vyloučení dokázalo mnohé, přesto požádalo o spolupráci ASZ. Jednání byla vedena od roku 2015, teprve v červnu 2016 bylo město Vsetín vybráno monitorovacím výborem ke spolupráci do 5. vlny spolupráce v rámci KPSVL. Spolupráce ASZ a Vsetína byla stvrzena v červenci 2016 uzavřením Memoranda o spolupráci. Tato událost znamená oficiální začátek spolupráce, přičemž výsledkem první etapy této spolupráce je předložený Strategický plán sociálního začleňování.

Sestavení Lokálního partnerství

Lokální partnerství (dále „LP“) je základní platformou pro spolupráci mezi ASZ, zástupci města Vsetína a ostatních zapojených aktérů². Po uzavření Memoranda o spolupráci dne 22. 7. 2016 došlo k oslovení klíčových partnerů v oblasti sociálního začleňování. V září 23. 9. 2016 proběhlo první setkání zvolených zástupců každé zapojené organizace, tzv. setkání Pléna LP, kde byla popsána spolupráce s ASZ, byly stanoveny platformy setkávání jednotlivých zástupců, dále bylo stanoveno posílání pracovních skupin plenárního zasedání LP. Ke dni 13. 12. 2016 byli připojeni k Plénu LP další členové – zástupkyně MAS Střední Vsetínsko (jako informovaný člen bez hlasovacího práva) a předseda spolku Dživ Lačes, z.s.

Podpisem Memoranda a přijetím jednacího řádu byla vymezena práva a povinnosti členů LP, Manažera SPSZ a lokálního konzultanta. Jednací řád Lokálního partnerství Vsetín³ pak mimo jiné zahrnuje popis členů a jejich pravomocí, popis způsobů spolupráce, upravuje jednání a řešení sporů.

Výběr členů do tematických pracovních skupin

V rámci setkání Pléna LP bylo ustanoveno 5 pracovních skupin dle tematických oblastí: **Bydlení, Zaměstnanost, Rodina a zdraví, Bezpečnost a prevence, Vzdělávání**⁴.

Do pracovních skupin (dále „PS“) manažerka SPSZ ve spolupráci s lokální konzultantkou ASZ vybraly všechny relevantní odborníky z veřejné správy, státní správy a neziskových organizací, škol a dalších institucí. Pro úplný výčet viz Seznam členů jednotlivých PS ke dni 21. 3. 2017 v *Příloze č. 4 Seznam členů jednotlivých PS*.

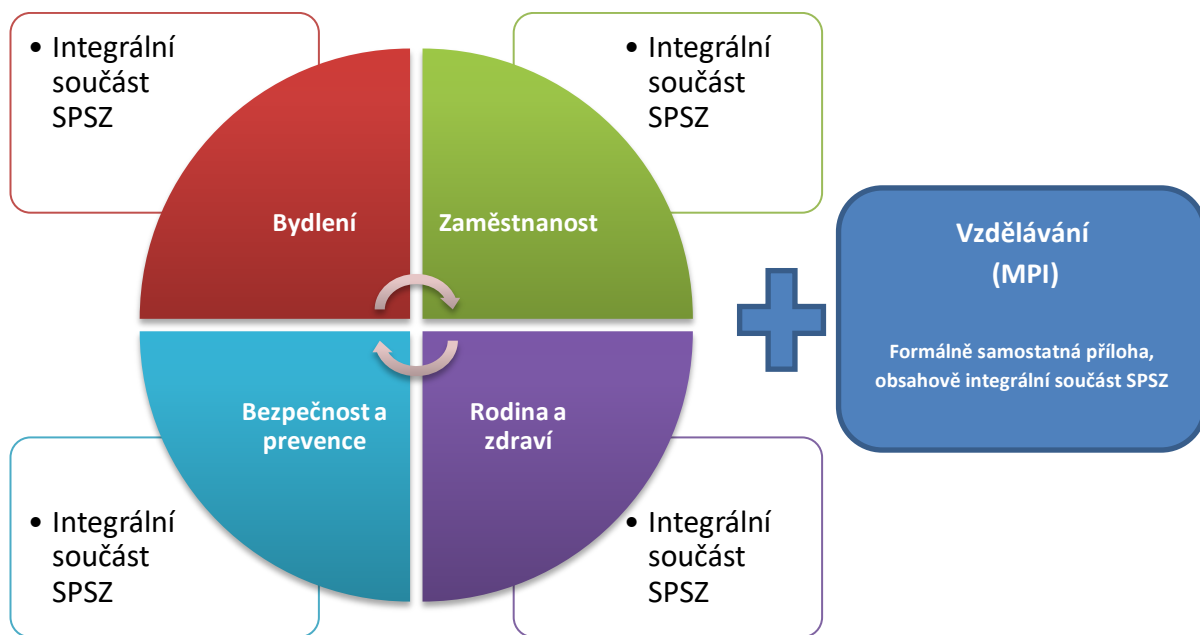
² Příloha č. 1 Seznam zakládajících členů Pléna Lokálního partnerství Vsetín a Příloha č. 2 Seznam aktuálních členů Pléna Lokálního partnerství Vsetín ke dni 5. 6. 2017

³ Příloha č. 3 Jednací řád Lokálního partnerství Vsetín

⁴ Z důvodu velkého zastoupení členů mateřských, základních, středních škol a dalších institucí, které jsou zaměřeny na oblast vzdělávání, došlo k tomu, že PS Vzdělávání se nejdříve rozdělila na dvě oblasti – Předškolní vzdělávání a Vzdělávání ZŠ, SŠ a neformální. V první části analýzy klíčových problémů se tyto PS scházely odděleně, ve fázi příprav MPI již byly PS spojeny.

Zvláštní postavení má v této spolupráci KÚ Zlínského kraje, který výrazně přispívá v projednávaných tématech, ale neúčastní se prezenčně jednání.

Jednotlivé orgány města měly také možnost se na strategickém plánování aktivně podílet. Zástupci města byli o procesu pravidelně informováni a někteří využili možnosti stát se členy Pléna LP, nebo jednotlivých PS. Výstupy, které vznikaly v rámci PS, byly zástupcům města představovány například prostřednictvím odborných komisí rady města.

Obrázek – Struktura strategického plánování SPSZ (viz prezentace LP 2016)

Obrázek: Struktura strategického plánování SPSZ (viz prezentace LP 2016) prezentuje sestavení PS, jakožto i témat řešených v rámci KPSVL a také umístění výstupů v rámci tohoto SPSZ. Zvláštní postavení zde má oblast vzdělávání, jejíž výstupy jsou zpracovány v rámci Místního plánu inkluze (dále „MPI“). MPI obsahuje stejně jako SPSZ analytické uchopení tématu vzdělávání a následně stanovuje strategické cíle, které povedou k podpoře společného a kvalitního vzdělávání. Strategická část dále obsahuje návrh opatření, a to včetně alokací relevantní pro plánované projekty realizované z OP VVV.

Tvorba SPSZ

Strategický plán vznikl postupně během deseti měsíců. V rámci jeho přípravy byla využita zcela nová metoda, jejíž výstupy byly využity, jak do samotného SPSZ, tak do subtilního zpracování projektových žádostí a systémových opatření, které je budou provázet.

Pro celý proces byla klíčová systematická činnost PS. Na nich se postupně zrodil strom problémů a příčin (1. PS), tedy podrobná analýza důvodů sociálního vyloučení, dále analýza dopadů, jak pro obyvatele, tak pro město a jeho image a analýza cílů. Cíle reprezentovaly změny, které je třeba podstoupit ke zlepšení situace.

Na pevných základech nově zpracované analýzy vznikly strategie intervencí. Naprosto konkrétní řešení, která se promítnou v podobě cílů do tohoto plánu. Především budou ale strategie intervence využité po schválení plánu při jeho naplňování.

Tvorba SPSZ byla postavena zejména na pravidelných setkáních (tematické PS, zasedání LP, konzultace žadatelů z KPSVL) a realizaci různých akcí⁵, které pomohly zapojit jak cílovou skupinu (ohniskové skupiny), tak lokální partnery (vzdělávací akce na téma sociální bydlení, projektové poradenství k výzvě č. 52 a další) a v rámci sdílení dobrých praxí, také se zástupci dalších lokalit spolupracujících s ASZ. Důležitá byla také setkání se zastupiteli a členy komisí Rady města Vsetína.

⁵ Příloha č. 5 Přehled akcí v rámci postupu tvorby SPSZ

2. Manažerské shrnutí

Předložený SPSZ shrnuje téměř roční práci města, ASZ a mnoha dalších spolupracujících organizací. Prošli jsme poměrně dlouhým a náročným procesem strategického plánování a nyní všichni očekáváme, jaký bude výsledek. Výsledkem je podrobně zpracovaný soubor změn, které se odehrají v následujících letech a přinesou nové aktivity do všech oblastí, kterými se v rámci sociálního začleňování zabýváme. Jsme přesvědčeni, že pečlivá práce s daty, inovativní metoda plánování a veliké nasazení všech relevantních odborníků nás dovedly k výsledku, který je ucelený a zároveň dostatečně konkrétní. Plán je ambiciózní, ale zároveň stanovuje dobře měřitelné cíle a efektivně cílená opatření.

Kdo se na procesu podílel a jak?

Hlavní zásluhu na vytvoření předkládaného plánu má **město, jakožto nositel strategie** a stěžejní hybatel celého procesu. Dále **ASZ**, která měla v procesu roli průvodce, poradce a podpory místních aktérů. **Lokální partneři**, jakožto expertní znalci prostředí a cílové skupiny (dále „CS“) potýkající se s aspekty sociálního vyloučení, zprostředkovávali svůj pohled a reflektovali fungující praxi. Inovativním způsobem byli do procesu zapojeni také **zástupci CS**, kteří doplnili mozaiku sociálních problémů, se kterými se reálně potýkají v každodenním životě. Na vzniku tohoto plánu se aktivně podílelo téměř 50 lokálních partnerů, včetně vedení města Vsetína a jejich dalších téměř 30 kolegů a kolegyně, kteří byli vysláni do PS. Na PS se podíleli na řešení témat: bydlení, zaměstnanosti, bezpečnosti a prevence, rodiny a zdraví a vzdělávání.

Jaké výstupy nám proces přinesl?

V rámci PS jsme analyzovali problémy a jejich příčiny pro jednotlivá témata. (1. PS)

Podrobně jsme zhodnotili jejich možné dopady a stanovili cíle vedoucí ke zlepšení stanovených problémů. (2. PS) Nejtěžší bylo stanovit strategii intervence, tedy, co který lokální partner může řešit, v jakých následných krocích a v jaké míře, a také zda je nutná vícestranná spolupráce či jiná forma podpory. (3. a 4. PS) Následně jsme se snažili zpracovat všechny získané poznatky, a ty využít do SPSZ a zároveň jsme se snažili je transformovat do projektových aktivit.

Co nás čeká v rámci implementace?

Úkolem implementace SPSZ bude nejen realizovat plánované aktivity, ale také maximální podpora lokálním partnerům a vytváření příležitostí pro vzájemné sdílení při plánování a designování konkrétních projektů. Pro tyto potřeby bude vytvořena **Pracovní slupina projekty a implementace** (dále „PSPI“). PSPI bude složena ze zástupců města a zástupců organizací, kteří se na implementaci budou aktivně podílet (NNO, ÚP, Městská policie a dalších). Mimo jiné bude tato PS místem, kde bude **pravidelně monitorováno naplňování SPSZ** a bude **sledována účelnost vynaložených alokací** určených pro jednotlivá opatření. Výstupy této PS budou sdíleny mezi všechny lokální partnery, je to místo zajišťující transparentnost a otevřené sdílení implementace SPSZ. Implementace s sebou nese i další aktivity jako: **vzdělávání partnerů ve specifických tématech, specifický výzkum** na oblast sociálního bydlení ve Vsetíně financovaný ze zdrojů ASZ, **fokusní skupiny s CS**, jejichž výstupy budou zahrnuty do nastavování samotných projektů, výjezdy (také zahraniční) za dobrými praxemi a další zajímavé akce.

Jaké nové a rozšiřující aktivity SPSZ přináší?

Opatření obsažená v návrhové části předloženého plánu by se daly rozdělit na 2 typy: opatření rozšiřující již fungující aktivity ve městě Vsetíně a záměry zcela inovativní. Rozšiřující aktivity nesou přesto nový rozměr, přináší možnost komplexnějšího řešení daného problému s větším pozitivním dopadem a znatelnější změnou nebo pohledem na řešení daného problému z jiného úhlu. Každá řešená oblast tak přináší plánovanou komplexní změnu, jejíž naplňování budeme moci sledovat v následujícím období.

Oblast bydlení:

Lokální partneři v čele s městem se budou intenzivně věnovat nastavení systému sociálního bydlení a jeho uvedení do praxe. Vznikne tedy zcela nová koncepce bydlení města Vsetína, která bude tyto podpurné kroky reflektovat a nově je také bude nastavovat společně ve spolupráci s dalšími lokálními partnery a CS⁶. Dále bude pro tyto potřeby navýšena kapacita městských bytů o celkem 20 bytů a s CS bude v rámci zajištění sociálního bydlení intenzivně pracovat sociální pracovník, aby byly úspěšně dodržovány stanovené parametry spolupráce a klient se mohl co nejdříve zaktivizovat pro řešení dalších oblastí života. Dále je plánováno posílení preventivních aktivit pro osoby ohrožené ztrátou bydlení a práce s nimi, která je již v současnosti zajišťována některými místními poskytovateli sociálních služeb, toto opatření bude zajišťovat také domovník vybraný z CS.

Rodina a její funkce

S rodinou ve Vsetíně pracuje také rozmanité zastoupení lokálních partnerů, a to s výbornými výsledky. Velmi dobře fungují sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, které zajišťuje Diakonie Vsetín a Azylový dům pro ženy a matky s dětmi. Oba tyto poskytovatelé budou rozšiřovat svoje služby v rámci OPZ a to tak, aby byla zajištěna komplexní práce s rodinou podložená intenzivní spoluprací, která bude podpořena dostatečným personální zajištěním.⁷ Vzhledem k novele insolvenčního zákona bude třeba posílit také dluhové poradenství, které si pro dostatečné pokrytí zasluhuje posílení⁸. Psychosociální podporu rodinám v krizi bude nově zajišťovat aktivizační pracovník ve zkušené organizaci Rodinného a mateřského centra, nová pozice zajistí možnost kvalitnější podpory a specializaci na samotnou aktivizaci, nikoli pouze krizové situace. Zcela novým prvkem je záměr centra materiální pomoci pro rodiny s dětmi, který cílí na zajištění základních potřeb rodin v krizi. Podpora rodiny a soužití komunity bude posilována formou již realizované komunitní práce, která by svým rozšířením cílila také mimo SVL.⁹

Oblast zdraví:

Sami lokální partneři připustili, že přestože vnímají téma zdraví jako velmi důležité, nebylo dosud prioritním tématem k řešení. V oblasti zdraví si tedy město klade za cíl především zvýšení komunikace o souvisejících tématech (lékařská péče, pojišťovny, rizika ohrožující zdraví u CS apod.), a vytvoření návrhu možných aktivit, jako například: spolupráce s lékaři, pojišťovnami a dalšími aktéry, včetně vzdělávání veřejnost v tomto tématu. Určitý prvek prevence by mohl zajišťovat sociálně zdravotní pomocník, který by propojoval oblast zdraví a sociálních věcí a zároveň se koncentroval na komunikaci tohoto tématu směrem k cílové skupině.¹⁰

⁶ Tyto aktivity bude zajišťovat projekt na sociální bydlení města v celkové alokaci 7,5 mil. v rámci OPZ a 26 mil. Kč z IROP.

⁷ O posílení kapacit SAS budou žádat neziskové organizace z OPZ v celkové alokaci 7,5 mil.

⁸ O vytvoření nových kapacit dluhového poradenství budou žádat neziskové organizace z OPZ v celkové alokaci 6,5 mil.

⁹ Opatření zajišťující psychosociální podporu bude realizovat NNO v alokaci: 4,5 mil. Kč z OPZ, Opatření posilující komunitní práci bude realizovat NNO v alokaci 5 mil. z OPZ

¹⁰ Opatření zajišťující sociálně zdravotního pomocníka plánuje realizovat NNO z OPZ v alokaci 2 mil. Kč.

Oblast zaměstnanost:

Město Vsetín a další aktéři velmi dobře a aktivně spolupracují s úřadem práce (dále „ÚP“), využívají nástroje aktivní politiky zaměstnanosti (VPP, SÚPM). Jsou to však řešení časově omezená, která s sebou jistě nevýhody a rizika. Nově by tato oblast měla být posílena o systémový projekt řešící dostupné zaměstnávání, resp. zvýšení zaměstnatelnosti CS. Tento systém bude zajišťovat zvýšení pracovních kompetencí CS, ale takové, které reagují na aktuální poptávku trhu a je v nabídce dostatečně flexibilní. Dlouhodobá udržitelnost na trhu práce bude zajišťována formou podpory CS ze strany specializovaných pracovníků, ale také vytvořením platformy zaměstnavatelů, se kterou bude aktivně spolupracovat nejen město, ale i další organizace. Dle plánu by mělo do vzdělávání nastoupit 120 účastníků z CS, kdy se jedná opravdu o dlouhodobě nezaměstnané a evidované na ÚP, a úspěšně vzdělávání absolvovat 90 z nich, s cílem minimální 30% úspěšnosti jejich dlouhodobého uplatnění na volném trhu práce.¹¹

Oblast vzdělávání

V rámci vzdělávání jsou v realizaci aktivit město Vsetín a lokální partneři také velmi aktivní (MAP a neziskové organizace zajišťující předškolní vzdělávání a doučování). Plánovaný systémový projekt zajišťující podporu všem MŠ a ZŠ na území Vsetína při implementaci inkluzivních opatření a vytvoření platformy pro posílení komunikace mezi sociální a vzdělávací oblastí bude nově komunikovat nejen se všemi školami, ale i dalšími relevantními partnery a bude koordinovat svoje aktivity s probíhajícím Místním akčním plánem a jeho implementací¹² (město Vsetín, alokace: 25 mil.). Doučovací aktivity v rámci NNO, které doposud ve Vsetíně fungovaly, budou realizované návazným projektem, který ale nebude cílit pouze na žáky, ale i na jejich rodiče a zákonné zástupce, stejně jako bude cílit svými aktivitami k navazování spolupráce nově se všemi ZŠ ve Vsetíně.¹³ Stejně tak předškolní klub realizovaný jednou z NNO bude rozšiřovat působnost spolupráce také s dalšími MŠ ve Vsetíně, čímž bude snižovat obavu rodičů z výběru školek dle nově nastavené spádovosti.

Oblast bezpečnosti a prevence:

Asistenti prevence kriminality (dále „APK“) a domovníci jako preventisté ztráty bydlení jsou nástroje, které město Vsetín zná a aktivně využívá. Plánované aktivity rozšiřují, podle spolupráce se zástupci CS o možnosti vzdělávání těchto pracovníků, systematizovaný personální výběr. Zvýšení těchto personálních kapacit v rámci prevence zajistí celkově větší pocit bezpečí ve městě a zároveň umožní pozitivní dopad na vnímání CS ze strany veřejnosti. Preventivní programy zaměřené na užívání návykových látek nebo resocializační programy pro mládež s trestní minulostí zajistí osvětu a celkovou propagaci tématu a z dlouhodobého hlediska bude mít pozitivní dopad na CS v mladém věku. Tyto aktivity budou realizovány ve spolupráci s Nizkoprahovými zařízeními pro děti mládež (dále „NZDM“), kdy jedno z těchto zařízení plánuje rozšíření svých služeb a posílení kapacit, které nově umožní doučování a rozvoj volnočasových aktivit v centru, například právě těchto preventivních¹⁴.

¹¹ Tyto aktivity bude zajišťovat systémový projekt města v celkové alokaci: 9,7 mil v rámci OPZ.

¹² Tyto aktivity bude zajišťovat systémový projekt města v celkové alokaci: 25 mil. v rámci OP VVV.

¹³ Doučování žáků jako nástroj zvýšení úspěšnosti žáků ohrožených školním neúspěchem na ZŠ posílené o práci s celou rodinou, vzdělávání a osvěta rodičů – bude realizováno z OP VVV NNO v celkové alokaci 4 mil.

¹⁴ Rozšíření kapacit NZDM, a to v celkové alokaci 3,5 mil. z OPZ; Preventivní programy pro mládež – bude realizovat NNO v alokaci 4 mil., Resocializační programy, APK a domovníky bude realizovat město ve spolupráci s městskou policií v alokaci 18 mil. z OPZ.

Jak budeme o plánovaných změnách komunikovat a s kým?

Cílem celého procesu je jeho dostatečná transparentnost a průběžné informování nejen odborné veřejnosti. Pro zajištění maximální informovanosti místních aktérů, ale i ostatních vsetínských obyvatel byl pro SPSZ vytvořen komunikační plán, který koncipuje důležitá komunikační témata pro oblast sociálního začleňování ve Vsetíně a zároveň formy a aktivity, odpovídající na otázky kdo, kdy a jak bude tato témata komunikovat s odbornou i laickou veřejností.¹⁵

3. Vize města Vsetína v roce 2027

Vsetín je městem s dostatkem bytových kapacit, s dostatkem pracovních příležitostí, odpovídající občanskou vybaveností, dostupným a kvalitním vzděláváním a celkovým zázemím pro život včetně služeb pro všechny občany ve všech životních situacích.

4. Analytická část

Popis sociálně vyloučených lokalit ve Vsetíně

SVL v tradičním slova smyslu substandardního bydlení (kumulace kritérií) ve Vsetíně neexistují. Největší lokalita a zároveň soubor nejnovějších obytných objektů postavených městem (Poschla č. p. 2082 a č. p. 2083, rok stavby 2006) však naplňuje všechna ostatní kritéria SVL – prostorovou/symbolickou izolovanost od zbytku města, koncentraci chudoby a etnický homogenní (minoritní) obyvatelstva, vysokou nezaměstnanost, obtížně dostupnou infrastrukturu atd. Obě lokality mají relativně nově vybudovaná dětská hřiště/sportoviště. V těchto případech má sociální vyloučení především prostorovou dimenzi-omezená dopravní dostupnost - MHD, umístění v průmyslové zóně bez přítomnosti jiných obytných domů a s tím související symbolickou (stigmatizující) rovinu odkazující k událostem předcházejícím vzniku těchto lokalit před a během roku 2006.

Lokality lze rozdělit podle etnického klíče – Poschla 2082 a 2083, Jiráskova 409 jsou téměř stoprocentně romské, Pod Pecníkem 1308, 1309 a 1310 jsou lokality majoritně romské, zatímco komerční ubytovny a Červenka 1428 jsou většinou obývány majoritní populací. Stejně tak i další mikrolokality (jednotlivé domy/vchody v městské zástavbě) ohrožené sociálním vyloučením – Tyršova 1272, Sušilova 1335, Rokytnice 464 - 466 jsou etnický heterogenní, maximálně je zde v poslední době registrován narůstající migrace Romů z jiných částí města (např. změny mezi nájemníky na adrese Tyršova 1272, kde dochází ke stěhování romských rodin do soukromých podnájímů, vyvolávající odliv některých majoritních obyvatel).

Převážná část sociálně vyloučeného obyvatelstva není koncentrována ve zřetelně ohraničených lokalitách – to se týká pouze romského obyvatelstva. Majoritní obyvatelé ohrožení sociálním vyloučením se nacházejí ve všech částech města a o větší koncentraci lze hovořit pouze v případě sídlišť. (*Vstupní analýza města Vsetín*)

¹⁵ Viz Příloha č.15 Komunikační plán pro SPSZ Vsetín

Přehled poskytovatelů sociálních služeb pracujících s CS

Poskytovatel	Zařízení sociální služby	Typ sociální služby
Agarta z.s.	Kontaktní centrum Klíč	Služba určená pro osoby ohrožené závislostí nebo závislým na návykových látkách.
	Terénní programy Agarta	Služba určená pro osoby ohrožené závislostí nebo závislým na návykových látkách.
Azylový dům pro ženy a matky s dětmi o.p.s.	Azylový dům pro ženy a matky s dětmi	Pobytová služba pro ženy a matky s dětmi – řešení akutní bytové krize.
	Poradna pro rodinu	Odborné sociální, právní a dluhové poradenství.
	Terénní asistenční služba	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi.
Diakonie ČCE - středisko Vsetín	NZDM Rubikon	NZDM RUBIKON od 6 do 26 let.
	Sociálně aktivizační služba Mozaika	Sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi (+ předškolní klub Školička).
Elim Vsetín o.p.s.	Terénní práce	Nízkoprahová služba pro osoby bez přístřeší.
	Denní centrum	Nízkoprahová služba pro osoby bez přístřeší.
	Azylový dům	Pobytová služba pro osoby bez přístřeší.
	Noclehárna	Služba přenocování pro osoby bez přístřeší.
	Sociální rehabilitace	Sociální práce s lidmi v nepříznivé sociální situaci.
Charita Vsetín	NZDM Zrnko	NZDM pro děti a mládež od 6 do 18 let.
	Mimoškolní příprava SIDERA	Systematická podpora dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí. Pomoc při zvládání školních povinností, úspěšné dokončení povinné školní docházky.
Město Vsetín	Terénní sociální práce, organizační složka Města Vsetín	Terénní sociální práce pro osoby starší 15ti let, které se nacházejí v obtížné životní situaci, nebo jim tato situace hrozí.
Na Cestě z.s.	NZDM Centrum Archa	NZDM od 13 do 26 let.
	Služby následné péče MOSTY	Služba určená pro osoby dříve závislým na návykových látkách nebo lidem duševně nemocným.
Pod křídly, spolek	Dům na půl cesty	Pobytová služba pro mladé lidi opouštějící ústavní výchovu, pěstounskou rodinu, nebo ze sociálně znevýhodněného prostředí.

Vzdělávací a komunitní centrum Integra Vsetín o.p.s. (dále "VKCI")	Občanská poradna	Odborné sociální, dluhové nebo právní poradenství.
---	------------------	--

Tabulka: Přehled lokálních partnerů poskytujících sociální služby (Zdroj: Vstupní analýza města Vsetín)

Azylový dům pro matky s dětmi

Kromě pobytové služby, která vykazuje 94% kapacitní naplněnost, poskytuje zařízení terénní asistenční služby ve třech dalších městech v regionu - např. ve Zlíně registruje zhruba stejný počet uživatelů, jako ve Vsetíně (120 – 118).

Sociálně aktivizační služba - nejčastějším tématem, které s terénními pracovníci užívatelky řeší, je finanční situace rodiny, což společně s problematikou zadluženosti zaujímá celých 45% agendy, následované tématem zaměstnání (20%) a bydlení (15%)¹⁶.

NZDM Rubikon

Tři pracovníce se zde věnují dětem a mládeži od 6 do 26 let, kterých je zde cca 140. Do zařízení dochází v menší míře i děti z nedaleké Jiráskovy 409 i 1126 a v zimních měsících i děti z centra města, či z domů Pod Pecníkem – návštěvnost zařízení je sezonní, každopádně je navštěvováno 100% romskými dětmi.

NZDM Zrnko

Jejich uživatelé jsou děti a mládež od 6 do 18 let s okamžitou kapacitou 15 uživatelů. Proměna uživatelů je v tomto zařízení dynamická a v poslední době zaznamenává vzrůstající návštěvnost romských dětí. V letech 2014 - 2015 bylo složení jejich uživatelů cca 50 - 50% majoritní a romské. Postupně se zvyšoval počet romských uživatelů z cca 15 za den na téměř dvojnásobek. V současnosti je poměr návštěvníků zařízení zhruba 85 - 15% ve prospěch romských uživatelů.

NZDM Archa

Je nízkoprahovým zařízením zaměřeným na primární prevenci u starší věkové skupiny, především mezi 15 - 18 lety, ačkoliv věkové hranice jsou nastaveny velkoryseji (13 - 26 let). Provoz NZDM je zajištěn 2 zaměstnanci – sociální pracovníci a pracovníkem v sociálních službách při souhrnném úvazku 2,06. Okamžitá kapacita je cca 30 uživatelů denně. (Zdroj: Vstupní analýza města Vsetín)

¹⁶ Příloha č. 13 Tematické rozdělení četnosti kontaktů s užívatelkami TAS

Analýza problémů a jejich příčin

Kvalitativní část analýzy problémů byla ve městě Vsetíně realizována pomocí přístupu logického rámce (strom příčin, dopadů a cílů), kdy v každé z tematických oblastí byly PS reflektovány problémy a jejich příčiny, a to z pohledu sociálně vyloučených, z pohledu nositelů možných změn (zaměstnavatelé, majitelé bytů, školy), dále z pohledu města, státní správy a neziskových organizací. V neposlední řadě byly reflektovány problémy a jejich příčiny vztahující se k systémovým záležitostem na národní úrovni, které ale nejsou náplní tohoto SPSZ¹⁷. Díky nové metodě mohla každá skupina popsat klíčové problémy do velkého detailu, z různých hledisek a vyjasnit tak příčiny, proč nebyl dosud problém odstraněn a jejich složité souvislosti. Problémy, jejich příčiny a řešení budeme postupně představovat v následujících kapitolách.

Oblast Bydlení

V oblasti bydlení byl stanovený jako klíčový problém **nedostatek vhodných kapacit standardního bydlení pro cílovou skupinu**.

Jako **CS v této oblasti označujeme** osoby ohrožené ztrátou bydlení, osoby bez domova, osoby v životní krizi, osoby hledající dostupné bydlení v těžké sociální situaci, osoby v hmotné nouzi a pobírající další sociální dávky, osoby žijící v nevhodných životních podmínkách.

Analýza osob bez domova na území okresu Vsetín vypočítává celkový počet osob bez domova až na 340 osob ve všech třech ORP Rožnov pod Radhoštěm, Valašské Meziříčí a Vsetín (230 v terénu a v nízkoprahových a dalších 110 v pobytových službách), z toho cca 101 v ORP Vsetín. (*Vstupní analýza města Vsetín*)

Dalšími důležitými lokálními aktéry jsou majitelé bytových fondů na území lokality (včetně města, soukromých majitelů, realitních kanceláří); město jakožto nositel bytové politiky; neziskové a další organizace poskytující sociální služby osobám odpovídajícím CS; ÚP, jakožto zprostředkovatel příspěvku na bydlení, hmotné nouze a dalších sociálních dávek sociální pomoci.

Městské byty a jejich přidělování

Průměrný věk objektů městského bytového fondu je více než 41 let, nejčastěji jde o cihlové a panelové činžovní domy. Ze současných 539 bytů v majetku města je 258 bytů zvláštního určení, což ponechává 281 bytů pro účely běžné (z toho 35 startovacích bytů) a dalších 36 bytů pro profesionály v kompetenci Odboru správy majetku, investic a strategického rozvoje (dále jen „OSMISR“), reálně tedy 210 běžných bytů.

Přidělování běžných bytů probíhá na základě veřejně přístupného pořadníku aktualizovaného každých 6 měsíců, ve kterém je podle pravidel schválených Radou města momentálně evidováno cca 173 žadatelů o běžný byt, zatímco volné jsou cca 3 byty (mimo DPS, byty ve školních budovách, vyčleněné pro specifické účely a startovací). V pořadníku na byty v domech zvláštního určení je cca 170 žadatelů (1 volný) a na startovací byty čeká cca 11 žadatelů (momentálně cca 1 volný).

Nájemné začíná na necelých 25,- Kč/ m² v bytech zvláštního určení a šplhá se ke 100,- Kč / m² v bytech OSMISR. V bytech v lokalitách ohrožených sociálním vyloučením se v průměru pohybuje kolem 40,- Kč/ m².

Ročně se podle informací MěÚ uvolní cca 50 bytů, přičemž z adres Jiráskova 409 a Poschla bylo v pořadníku na 2. pololetí evidováno 18 žádostí motivovaných potřebou většího bytu, případně

¹⁷ Pojmenované problémy systémového charakteru reflektované na skupině byly postoupeny lokálním konzultantem na centrální úroveň ASZ, kde s nimi budou pracovat kolegové zodpovědní za spolupráci s ústředními orgány státní správy.

samostatného bydlení v případě mladých párů žijících u rodičů. Dalších cca 34 žádostí přichází z jiných městských bytů mimo SVL a zbylí žadatelé bydlí v soukromých bytech.

15 nejpočetnějších rodin o 6 - 8 členech bydlících v městských bytech, obývá až na 3 výjimky byty velikosti 2+1, nebo 2+0. V SVL je průměrně 5,8 osob na byt na Jiráskové 409 (s průměrnou výměrou bytů 47,4 m²) a 4,5 osob na byt na Poschle 2082 a 2083 (s průměrnou výměrou bytů 38,2 m²)¹⁸.
(Vstupní analýza města Vsetín)

Stěžejní problémy a jejich příčiny zohledňující CS

Jedním z hledisek, kterými byly problémy definovány a analyzovány, je hledisko CS. Na PS byli lokální partneři z řad neziskových organizací, odborů města a další aktéři, kteří prezentovali problémy a příčiny, se kterými se potýkají v rámci jejich praxe obyvatelé města odpovídající CS. Tento pohled byl doplněn o výpovědi zástupců CS, které pro tyto potřeby získal výzkumník ASZ.

Na straně CS bylo prvotně definováno: vysoká poptávka po standardním bydlení ze strany CS, které už ale neodpovídá lokální nabídka. I přes vysokou poptávku je ale CS svírána mnoha typy obav, které svazují jejich aktivní přístup a snižují tak jejich možnosti standardní bydlení získat. Tyto obavy mají charakter např. obav ze změny, z neznáma, ze ztráty stávajících jistot, včetně rodinných vazeb. Jelikož se jedná o změnu dost zásadní, obavy souvisí také s touto transformací životního stylu. Původ těchto obav je opět vícečetný. Za zásadní vnímala PS možnou předchozí negativní zkušenost, nedostatek sebevědomí a neodpovídající úroveň osobních kompetencí CS. Celková náročnost procesu, jehož cílem je získat např. sociální bydlení, je taktéž jeden z důležitých faktorů.

Dalším výrazným problémem pro získání dostupného standardního bydlení byla definována nesplnitelnost základních podmínek pro získání standardního bydlení, jako například: bezdlužnost, finanční základ pro složení kauce na byt, nemožnost pravidelného splácení vyšších výdajů za bydlení a dalších specifických podmínek. Uvedené nastavení podmínek, které jsou pro CS nesplnitelné, velmi výrazně souvisí stěžejně s nízkými finančními kapacitami CS a přesahuje tak do tématu zaměstnanost, kde je otázka nízkých příjmů rozpracována více dopodrobna. Na nedostatečné kompetence CS aktivně řešit téma bydlení a jeho případnou změnu navazuje další příčina, a to neznalost systému potřebné podpory ze strany sociálních služeb, ale i města, dále všeobecná neznalost/neochota využívat podpůrných opatření (příspěvek na bydlení a další) a dalších informací. Tato informační nedostatečnost má dle PS příčinu v neochotě využívat sociální službu.

Stěžejní problémy a jejich příčiny z pohledu lokálních aktérů – hybatelů změny (město, ÚP, majitelé bytového fondu)

Jako zcela zásadní problém související s klíčovým problémem je nevůle majitelů bytových fondů v lokalitě tyto byty pronajímat CS.

Tato nevůle má několik příčin: předsudky a stereotypy majitelů bytů vůči CS, které jsou založeny na základě vlastní nebo zprostředkované zkušenosti, případně na absenci zkušeností se zástupci CS. Následkem těchto postojů je stereotypizující nedůvěra v jednotlivé osoby, které vykazují pro majitele potencionální riziko ve spolupráci, a proto k takové spolupráci ani nedojde. Jedním ze zmiňovaných rizik, které hrají velkou roli v rozhodování majitelů bytového fondu je nedůvěra v platební schopnosti CS. Přestože námi definovaná CS má většinou zákonný nárok na příspěvek na bydlení, reflektují majitelé bytového fondu toto riziko jako reálné a spojují s ním také problematickou vymahatelnost nájemného na nájemcích a zároveň reflektují nestálost nároku na sociální dávky vztahující se k bydlení, jejichž podmínky získání jsou dokládány v pravidelných měsíčních intervalech.

Stejně jako CS se vyznačovala vysokou poptávkou po standardním bydlení, hledisko majitelů aktiv nepoměr nabídky a poptávky reflektuje. Vytíženost bytů ve vlastnictví majitelů je tedy maximální, případně by mohli majitelé svoji nabídku rozšířit, nicméně majitelé nevnímají jako potřebné rozšiřovat

¹⁸ Příloha č. 6 Počet a velikost městských bytů (zdroj: bytový odbor MěÚ Vsetín)

nabídku bytů právě pro CS, mohou-li cílit na zbytek populace lokality a nájem nabízet za tržní hodnotu, tedy za vyšší cenu, a tedy nedostupnou pro CS.

Jako velmi problematické téma pro majitele bytů a bytových fondů se ukazuje samotná komunikace s CS. Ačkoli zde by jako podpůrní činitelé mohli vstupovat poskytovatelé sociálních služeb, kteří s CS komunikují a pracují, dochází ke spolupráci mezi majiteli bytů a poskytovateli sociálních služeb v nedostatečné míře. Tento problém má několik faktorů: může se jednat o neznalost těchto možností spolupráce u majitelů bytů, nebo o nezájem s poskytovateli spolupracovat, s neznalostí souvisí také nedůvěra v poskytované služby a jejich možný pozitivní dopad nebo absence nabídky spolupráce ze strany poskytovatelů sociálních služeb. V neposlední řadě může také nezájem o spolupráci souviset s obavou z negativních právních nebo finančních důsledků, které by pro ně mohl nastat v případě, že by navázání spolupráce s CS nebylo úspěšné.

Stěžejní problémy a jejich příčiny z pohledu dalších lokálních aktérů

Mezi další lokální aktéry řadíme například poskytovatele sociálních služeb, sociální práci poskytovanou městem, ÚP nebo lokální politiku města.

Poskytovatelé sociálních služeb reflektovali jako stěžejní příčiny problému nedostatečných bytových kapacit pro CS nedostatky na vlastní straně: Jedná se především o nesrozumitelnost a náročnost nabídky služeb, která majitele bytového fondu může odrážet od spolupráce. Jako další velký problém definovala PS nedostatečné kapacity na straně neziskových organizací, a to finančního i personálního, ale i znalostního charakteru, v jejichž důsledku je míra podpory CS z jejich strany značně omezená. Stejně tak vnímala PS jako problematické to, že neziskové organizace se mohou stát majiteli aktiv pouze omezeně vzhledem k pro ně problematickému nastavení externích finančních příležitostí.

Lokální politika města reflektovala prostřednictvím PS také nedostatečné bytové kapacity a jejich rezervy na straně města. Příčinou je také absence budov a bytových objektů vhodných pro rozšíření bytového fondu. Vzájemně stejně je vnímán problém nízké spolupráce s poskytovateli sociálních služeb, který sice existuje, není však systematicky uchopen a realizován. Dalším velkým problémem lokálního hlediska byla definována absence funkční a efektivní koncepce bydlení, která by jednotlivé postupy a možnosti spolupráce nastavovala a byla respektována a naplňována všemi aktéry města. S koncepcí bydlení souvisí náročnost nastavení systémových opatření, která jsou zároveň akční a realizovatelná.

Z hlediska regionálního/lokálního pojetí je dále reflektován problém nízké kupní síly obyvatel a zároveň vysoká cena nemovitostí v lokalitě, která odráží obyvatel od pořizování bytových prostor do soukromého vlastnictví.

V návaznosti na klíčový problém se zabývala PS také problematiku prevence ztráty bydlení. Tu vnímá jako potřebný předcházející krok, který může být nápomocný klientům, kteří ztrátu bydlení prozatím reálně neřeší, nicméně nastalou nečekanou tíživou situací jim toto riziko začne hrozit.

Oblast Zdraví

Jako klíčový problém pro oblast zdraví byla definována **nízká kvalita zdraví u rodin soc. znevýhodněných**.

Za CS zde považujeme osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené ve špatném zdravotním stavu, osoby bez domova, osoby/rodiny v životní krizi nebo těžké sociální situaci, osoby v hmotné nouzi a pobírající další sociální dávky, osoby žijící v nevhodných životních podmínkách, osoby se závislostmi, osoby s nediagnostikovaným/neléčeným onemocněním, duševními nebo jinými závažnými onemocněními, které nejsou léčeny.

Lokálními partnery, kteří vlastní aktiva umožňující změnu v oblasti zdraví rozumíme – lékaře, pojišťovny ve smluvním poměru s lékaři v lokalitě, nemocnice, krajský úřad – zřizovatel místních poliklinik a krajské pobočky pojišťoven.

Dalšími lokálními aktéry, kteří se v tématu zdraví angažují, jsou město jakožto nositel lokální politiky; neziskové a další organizace poskytující sociální služby osobám odpovídajícím CS; ÚP, jakožto zprostředkovatel příspěvku v hmotné nouzi a dalších sociálních dávek sociální pomoci.

Stěžejní problémy a jejich příčiny zohledňující CS

Téma zdraví je ve Vsetíně obecně vnímáno jako velmi důležité, i když často opomíjené a nerefléktované klíčovými aktéry. Stěžejní je také vysvětlení, že některé problémy jsou specifické pouze pro konkrétní jedince/skupiny reprezentující specifickou část CS, proto je nutné velmi citlivě tyto problémy pojmenovávat.

Jako zcela zásadní příčinu klíčového problému lze vnímat výše pojmenovanou **nízkou prioritu zdraví jakožto tématu každodenního života**. Z hlediska CS byly PS definovány příčiny jako: **nízké znalostní a finanční kapacity na straně CS**, s čímž souvisí také to, že prioritní je řešení základních životních potřeb každodenního života - např. bydlení nebo zaměstnání (finanční zdroje). S nedostatečnými zdroji souvisí další bariéry, jakožto **místní a časová nedostupnost zdravotní péče**, a to jak základní, tak speciální a následně **přesouvání zodpovědnosti za vlastní zdravotní stav** na jiné aktéry (např. lékaře). Příčinou snížené dostupnosti zdravotní péče byla také definovaná obava vyhledat tuto péči, což je problém typický nejen pro CS, ale plošně pro většinu společnosti a ve spojení s předchozí negativní zkušeností může mít fatální následky. Obava ze samotného vyhledání zdravotní péče byla dále doplněna o riziko zvýšené finanční náročnosti na CS, která ve spojení s nízkými finančními kapacitami (nízké příjmy) způsobuje závažné problémy. Se špatným zdravotním stavem ve spojení se základními životními potřebami může souviset také špatná/neodpovídající kvalita bydlení CS a nekvalitní stravování vycházející opět z omezených finančních a informačních zdrojů. Důležité téma související s nedostatečnými finančními, ale i informačními kapacitami je nedodržování zásad zdravého životního stylu. To může souviset také s nedostatečnou vnitřní motivací jednotlivců a rodin, kde je celý přístup transgeneračně předáván, nebo zcela bagatelizován.

Jako specifická skupina se svými problémy se ukazuje CS s nediagnostikovaným především psychiatrickým onemocněním, jehož projevy a důsledky mohou negativně ovlivňovat nejen nemocného, ale i další obyvatele lokality. Zhoršení jejich zdravotního stavu nebo projevy jako deprese, apatie, agresivní jednání mají následně dopad na lokalitu a její bezpečnost, potažmo i bezpečnost samotných osob s takovým onemocněním.

Jako velké téma související se zdravím je nedostatečná hygiena a hygienické návyky. Opět skupina definovala specifika některých zástupců CS (osoby bez domova, osoby se závislostí), kde je dodržování zásad hygieny velmi problematické. Stejně tak mezi příčiny byla zařazena nedostatečná osvětová činnost, nejasnost a nesrozumitelnost informací a jejich předávání (například ve vztahu pacient - lékař) a také nedostatečné preventivní opatření a preventivní vzdělávání v tématu, včetně volnočasového působení na CS.

Stěžejní problémy a jejich příčiny z pohledu lokálních aktérů – hybatelů změny (lékaři, lékařská zařízení, pojišťovny, krajský úřad – zřizovatel místních poliklinik a nemocnic)

Nízká kvalita zdraví CS může být reakcí na nedostatečnou nabídku ze strany majitelů aktiv. PS byla právě tato nedostatečnost definována především vzhledem k personálním kapacitám lékařů (specializovaných i lékařů primární péče). Potřeba navýšení kapacit se střetává jednak s objektivním nedostatkem lékařů potřebných odborností (respektive s jejich nezájmem o práci v tomto regionu), jednak s vnitřními pravidly zdravotních pojišťoven na uzavírání smluvních vztahů s poskytovateli zdravotní péče.

Jako velký problém se zodpovědností těchto lokálních aktérů je nízká informovanost vůči veřejnosti, ale i konkrétním klientům z CS o tématech zdravotní péče a prevence. Případná informovanost nese kontext složitosti, nesrozumitelnosti a klientské nepřívětivosti prezentovaných témat (přílišná odbornost jazyku, nevhodné informační kanály a nevhodné komunikační praktiky – paternalistické chování, autoritativní přístup atd.).

Jako problém je také definováno poskytovateli zdravotnické péče občasné zneužívání zdravotní péče ze strany obyvatel SVL, např. návštěvy pohotovostních lékařských služeb či přivolávání záchranné služby u nezávažných poruch zdraví, nadužívání až zneužívání pracovních neschopností (např. pro obtížně objektivně ověřitelné bolesti zad apod.), účelové střídání zdravotních pojišťoven apod.

Stěžejní problémy a jejich příčiny z pohledu dalších lokálních aktérů

Velké téma definované PS byla mezíresortní spolupráce zdravotní a sociální oblasti. Definované nedostatky na straně neziskových organizací byly spojeny především s nízkými znalostními kapacitami z oblasti zdravotnictví, jejichž příčinou je nezmapovanost a problematická uchopitelnost tématu zdraví pro sociální oblast, neznalost možností a právních nároků a omezené časové kapacity k doplňování těchto informací na straně organizací a města. Tyto nedostatečné kapacity na straně poskytovatelů sociálních služeb a dalších organizací způsobují nemožnost pružného reagování na vzniklé situace, se kterými se klienti z řad CS potýkají. Na straně zdravotníků je pak, dle vnímání sociálních služeb, nízký zájem o prolomení bariér v mezíresortní komunikaci a spolupráci.

Jako problém lokální politiky PS definovala především nízkou prioritu tématu zdraví na lokální úrovni a s tím související absence koncepčního uchopení tématu. Související je také téma střednědobého plánování sociálních služeb, které příliš neumí téma zdraví uchopit a zakomponovat do plánovaných potřeb, stejně jako absentuje strategie zapojení veřejnosti do tématu a diskuze vedoucí k jeho řešení.

Oblast Rodina

Téma rodiny se logicky objevovalo průřezově téměř ve všech ostatních oblastech. Jako klíčový problém bychom mohli definovat: **chybějící kapacity pro komplexní a návaznou péči o rodinu v krizi nebo rodinu řešící problémy narušující její přirozené funkce**. Neznačená to, že by v tomto ohledu nenašla rodina v rámci Vsetína podporu, funguje zde dostatečná síť sociálních služeb, město disponuje terénní složkou a jsou zde další podpůrné služby, jejich kapacita je však omezena a způsobuje často nutnost reagovat na dílčí problémy CS, nikoliv řešit jejich životní situaci komplexně (bydlení, zaměstnání, dluhy, potřeby dětí ve vzdělávání apod.).

CS odpovídá rodina ohrožená nebo zasažená sociálním znevýhodněním, potýkající se s aspekty sociálního vyloučení, rodina v krizi, rodina, jejíž přirozené funkce jsou vlivem nepříznivé životní situace ohroženy, rodiny v hmotné nouzi.

Kromě rodičů samotných můžeme za „hybatele změny“ považovat Orgán sociálně právní ochrany dětí, Sociální odbor města, ÚP, poskytovatele půjček, zaměstnavatele a další.

Na lokální úrovni dále hrají významnou roli již zmiňované neziskové organizace, resp. poskytovatelé sociálních služeb a samozřejmě město Vsetín, potažmo i Krajský úřad Zlínského kraje.

Dluhová problematika

Aktuální hodnota registrovaných pohledávek vůči městu za nájmy, služby, faktury za opravy v bytech a vyúčtování nedoplatků za služby dosahuje necelých 10 780 000,- Kč¹⁹, na čemž se cca 70 dlužníků²⁰ (29,5%) z lokalit Poschla a Jiráskova 409 podílí 11,5% (konkrétně celkovou částkou 1 246 550,- Kč).

Dluh aktuálně bydlících nájemníků v městských SVL (Jiráskova 409 a Poschla 2082 a 2083) je podstatně nižší, cca 201 000,- Kč, týkající se 28 domácností.

Nejčastěji dluhy dále vznikají za nezaplacený sběr a svoz odpadů, u kterých odhadují sociální pracovníci počet dlužníků ze SVL na 32 a neplacené pokuty registrované u cca 18 dlužníků²¹. Meziročně poklesl tento dluh o cca 37 000,- Kč. Za nájemné poklesl meziročně dluh v městských bytech u aktuálně bydlících nájemníků o více než 128 000,- Kč. Na zbylou skupinu cca 167 dlužníků připadá dluh 9 526 076,71,- Kč (88,5%), který je prakticky nevymahatelný.

Další skupinou dluhů jsou dluhy za pohledávky v přenesené působnosti,²² kde činí dluh obyvatel SVL cca 1,39% z celkového dluhu.

Pohledávky v přenesené působnosti v Kč	Město celkem		Vyloučená lokalita - č.p.						Ohlašovna	
	12/3 1/20 15	aktuá lní stav	31.1 2. 2015	aktuá lní stav	31.1 2. 2015	aktuá lní stav	31.1 2. 2015	aktu ální stav	12/31/2 015	aktu ální stav
			č.p. 2082	č.p.20 82	č.p. 2083	č.p. 2083	č.p. 409	č.p. 409	č.p. 1080	č.p. 1080
Poplatek ze psů	353, 951	275,8 74	0	0	0	0	0	0	176,856	164, 337
Poplatek za užívání veřejného prostranství	88,9 99	135,8 15	0	0	0	0	0	0	0	33,6 00
Poplatek za sběr a svoz komunálního odpadu	7,16 7,65 6	8,211 ,749	48,1 03	81,381	25,9 18	51,891	16,2 36	23,9 00	4,094,0 76	4,51 0,23 5

¹⁹ Hodnota k 30. 6. 2016

²⁰ Oproti 55, které město registrovalo v době podání přihlášky (cca květen 2016). V listopadu 2016 to bylo 67 dlužníků.

²¹ Hodnoty dluhu se od května 2016 do srpna 2016 rozchází více než o dvojnásobek v případě komunálního odpadu (76 216,-Kč a 157 172,-Kč) a o necelých 7000,-Kč v případě pokut

²² Poplatky za psy, užívání veřejného prostranství, sběr a svoz komunálního odpadu a pokuty

Pokuty -	7,75 6,87 4	8,173 ,057	51,0 87	56,977	8,40 7	8,050	9,20 0	11,3 52	3,919,3 12	3,83 8,91 1
Celkem	15,3 67,4 80	16,79 6,495	99,1 90	138,35 8	34,3 25	59,941	25,4 36	35,2 52	8,190,2 44	8,54 7,08 3

Tabulka – Pohledávky vůči městu v přenesené působnosti v Kč k 30. 6. 2016 (Finanční odbor MěÚ Vsetín) (Zdroj: Vstupní analýza města Vsetín)

Jak vyplývá z uvedené tabulky, nejvyšší podíl na dlužích vůči městu (téměř 51%) mají obyvatelé registrovaní na ohlašovně města (Svárov 1080). Z celkového počtu je podle kvalifikovaného odhadu cca 1411 dlužníků téměř 10%, kteří měli dřívější trvalý pobyt na některé z adres v SVL.

Odhady terénních sociálních pracovníků hovoří až o 85% zadluženosti obyvatel SVL, se kterými spolupracují, přičemž reálně lze odhadovat podíl zadlužení ještě vyšší.

Využívání institutu zvláštního příjemce dávky je podmíněno souhlasem nájemníka. Celkem jej město využívá u 32 domácností na 8 adresách (cca u 6 % bytů)²³.

Město dále využívá splátkových kalendářů (cca 18 sjednaných od roku 2015) stejně jako dalších motivujících nastavení (možnost prominutí správních poplatků, prodloužení/zkrácení nájemní smlouvy na 3, 6 a 12 měsíců). Většina splátkových kalendářů je uzavírána na splácení dlužné částky do počtu 18 splátek (cca do výše 18 tis. Kč) a u cca 22% jde o částku vyšší.

Ilustrující je dále počet 355 exekucí registrovaných celkem u současných 95 pracovníků VPP (Technických služeb), kdy jde často o exekuce kumulované u jednoho pracovníka.

ÚP dále registruje 154 uchazečů o zaměstnání s příznakem exekuce, mezi kterými je cca 29 s adresou v jedné z lokalit (12 na Jiráskově 409, 9 (7/2) na Poschle 2082 a 2083, 5 (2/3) Pod Pecníkem 1308 a 1309 a 3 v Července 1428). Dalších 54 je registrováno na ohlašovně města.

Celkový počet exekucí přitom ve Vsetíně dosahuje sumy 7784 aktivních exekučních řízení při celkové vymáhané jistíně až 1,225 miliardy Kč, přičemž více exekučních řízení se může kumulovat u jedné osoby. Počet osob v exekučním řízení (registrovaných exekutorskou komorou) je aktuálně 1682 osob, což je relativně méně (6,4%), než celorepublikový průměr (7,9%).

V roce 2015 registrovali v poradně VKCI odhadem přes 1000 klientů, z nichž většina poradnu kontaktuje až s pokročilým problémem.

Možnost oddlužení využívá aktuálně 211 osob, což je v poměru k celkovému počtu osob v exekuci lepší hodnota, než je průměr v ČR. (Zdroj: Vstupní analýza města Vsetín)

Stěžejní problémy a jejich příčiny zohledňující CS

Jako zásadní problém cyklicky se objevující ve všech ostatních oblastech jsou jednoznačně chybějící finanční, komunikační a znalostní kapacity na straně rodin/rodičů. Jejich příčinou jsou nevhodné pracovní příležitosti nebo nesplňující podmínky přijetí do zaměstnání, dluhové pasti a nevhodné nastavení systému sociálních dávek, v jejichž režimu je často pro rodiny mnohem výhodnější žít než naopak. Nedostatek zdrojů se promítá do nutnosti žít v neodpovídajících bytových podmínkách,

²³ Příloha č. 14: Počet využívaných institutů náhradního příjemce dávky (zdroj: Sociální odbor MěÚ Vsetín)

stejně jako již zmiňované téma zdraví nebo vzdělávání dětí se v takovýchto životních situacích stává druhořadou záležitostí k řešení. Nedostatečné znalostní kapacity způsobují, že rodiny neví, na koho se mohou obrátit se svými problémy a jak vhodně postupovat a svojí neznalostí často svoji situaci nevědomě ještě zhoršují.

Stěžejní problémy a jejich příčiny zohledňující lokální partnery

Pro komplexní práci s rodinou v krizi se ukázal jako problém jednoznačně nedostatečné personální a časové kapacity lokálních partnerů, které často obsáhnou pouze základní krizovou intervenci, případně se koncentrují na jedince (doučování dětí, poradenství) a nemají kapacity pro komplexní dlouhodobou nebo jakkoli rozšířenou nabídku služeb pro rodiny řešící těžkou životní či sociální situaci.

Oblast Zaměstnanost

Jako klíčový problém byl definován příliš **vysoký podíl nezaměstnaných z CS, kteří nemohou najít pracovní uplatnění na volném trhu práce.**

CS jsme v této oblasti mysleli – osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené, osoby dlouhodobě evidované na ÚP, osoby/rodiny v životní krizi nebo těžké sociální situaci, osoby v hmotné nouzi a pobírající další sociální dávky, osoby žijící v nevhodných životních podmínkách, osoby po výkonu trestu odnětí svobody.

Lokálními aktéry – hybateli změny - pro oblast zaměstnanosti myslíme především místní zaměstnavatele (jak soukromé, tak město Vsetín) a ÚP.

Dalšími důležitými lokálními aktéry myslíme město jakožto nositele lokální politiky; neziskové a další organizace poskytující sociální služby osobám odpovídajícím CS; ÚP, jakožto zprostředkovatel nabídky zaměstnání a zprostředkovatel sociálních dávek osobám nezaměstnaným.

Problematika nezaměstnanosti

Nezaměstnanost se ve městě Vsetín pohybuje dlouhodobě nad celorepublikovým (5%) i krajským (4,1%) průměrem s aktuální hodnotou mírně pod 6,3% (říjen 2016). V meziměsíčním srovnání dále vyplývá, že probíhající plošný pokles nezaměstnanosti je ve Vsetíně setrvale nejpomalejší ze Zlínského kraje (pokles o 3,4%). Průměrný podíl uchazečů na 1 pracovní místo je 3,3.

Je nutné zdůraznit disporpci ve všech hodnotách danou nadstandardním počtem VPP v roce 2016.

Technické služby (VPP): Strukturu pracovníků VPP v říjnu 2016 najdete v *Příloze č. 7 Struktura pracovníků VPP v říjnu 2016*.²⁴ Průměrná délka evidence všech registrovaných uchazečů o zaměstnání je cca 725 dní.

Věkové kategorie:

- Do 25 let – 189 uchazečů (průměrně 144,7 dní v evidenci)
- 26–35 let - 214 uchazečů (průměrně 342,8 dní v evidenci)
- 36–55 let - 485 uchazečů (průměrně 850 dní v evidenci)
- Nad 55 let - 251 uchazečů (průměrně 1246 dní v evidenci)

Vzdělání:

- Neúplné základní – 7 UoZ (1%)
- Základní a praktické – 306 UoZ (29%)

²⁴ Data pochází ze Vstupní analýzy Vsetín, která probíhala v období 08-12/2016 – tudíž použitá data jsou z tohoto období.

- Nižší střední odborné – 16 UoZ (2%)
- Střední odborné vyučení – 389 UoZ (37%)
- ÚSO – 283 UoZ (27%)
- Úplné střední – 36 UoZ (3%)
- Vyšší odborné – 9 UoZ (1%)
- Vysokoškolské – 93 UoZ (1%)

Cca v 31 ulicích (na 213 adresách/č.p.) lze registrovat průměrnou délku evidence UoZ delší, než je městský průměr 725 dní v evidenci ÚP.

Přibližně 335 registrovaných uchazečů o práci (cca 29,5% z celkového počtu UoZ) žije na adresách, na kterých je registrováno min. dalších 5 uchazečů o práci. (Vstupní analýza města Vsetín)

Stěžejní problémy a jejich příčiny zohledňující CS

(osoby dlouhodobě evidované na ÚP, osoby s jiným problémem uplatnit se na trhu práce)

Jako stěžejní příčina vysokého podílu osob z CS bez pracovního uplatnění se ukazuje z pohledu PS nedostatečná nabídka práce v lokálních kontextech, která by relevantně konkurovala systému sociálních dávek. Pro dlouhodobě nezaměstnané, kteří postupem času ztrácí pracovní návyky, se výrazně snižuje možnost uspět a dlouhodobě se udržet na trhu práce, což mimo jiné snižuje motivaci k opakovanému snažení. Volný trh práce taktéž minimálně reaguje na specifické potřeby osob, které nejsou schopny pracovat např. na směnný provoz (matky – samoživitelky, vícečetné rodiny, osoby se zdravotním znevýhodněním apod.).

Jako problematický se ukazuje už samotný vstup na trh práce, který obsahuje příliš mnoho bariér k překonání pro uchazeče o zaměstnání. Takovými bariérami jsou například: zvýšené finanční náklady na vstup do zaměstnání (hrazené vstupní lékařské prohlídky), místní a časová dostupnost do zaměstnání a opět s ní spojené zvýšené finanční nároky na uchazeče, specificky pro osoby s trestní minulostí může být zásadní bariérou i povinnost předložení výpisu z rejstříku trestů a další. Jako problematické téma se ukazuje také dočasnost a nestabilita agenturního zaměstnávání, často je však jedinou cestou pro osoby z CS se na trh práce dostat a alespoň dočasně se na něm udržet.²⁵

Stěžejní problémy a jejich příčiny z pohledu stěžejních lokálních aktérů

(zaměstnavatelé, město jako zaměstnavatel, ÚP jako zprostředkovatel)

Také hybatelé trhem práce, tedy zaměstnavatelé, naráží na bariéry, jejichž následkem je nevytvoření dostatku pracovních míst, na kterých by se osoby odpovídající CS mohly uplatnit. Taktéž u zaměstnavatelů se ukazuje jako problematické zvýšené využívání agenturního zaměstnávání, a to z důvodu nedostatečných kapacit personalistů zajišťujících kvalitní výběr a práci s uchazeči o zaměstnání. Tento problém mimo jiné plyne dle PS také z neochoty zaměstnavatelů poskytovat zvýšenou personalistickou podporu při výběru a zaučování nových pracovníků.

Dalším problémem jsou omezující podmínky nekolidujícího zaměstnání, které musí zaměstnavatelé, a především uchazeči současně stále evidovaní na ÚP dodržovat. V praxi však mají členové PS zkušenost se snahou obcházet stanovené podmínky nekolidujícího zaměstnání.

²⁵ Mezi další stěžejní problémy, které znevýhodňují cílovou skupinu ve vstupu na volný trh práce jsou dluhy. Tuto příčinu sice nepojmenovali explicitně členové pracovní skupiny, nicméně potřeba tuto skutečnost uvést vznikla u dalších lokálních partnerů. Dluhy u zaměstnance znamenají zvýšení administrativní zátěže u zaměstnavatele a také projevená neochota tyto osoby zaměstnávat. Pro zaměstnance jsou také nevýhodné velké finanční ztráty na mzdových příjmech, ke kterým nedochází v případě, že pobírají sociální dávky. Při srážkách dlužných částek může při nevhodném nastavení nastat u zaměstnance situace, že po odečtení všech záloh má k dispozici částku na hranici životního minima. Více viz Dluhová problematika str. 17-18.

Zástupci ÚP zároveň reflektují nesoulad mezi nabídkou a poptávkou v oblasti rekvalifikací, ale i nabídek práce vzhledem k cílové skupině. Přestože regionální míra nezaměstnanosti je vzhledem k národnímu průměru nízká, nabídky rekvalifikací i nabídek práce nejsou uplatnitelné pro uchazeče z CS, tudíž jsou i nadále odkázáni na dlouhodobou evidenci na ÚP. Zároveň nabídka rekvalifikací není flexibilní vzhledem k aktuálním regionálním potřebám, jejichž vývoj není z dlouhodobého hlediska nijak monitorován.

Zaměstnavatelé mají prostor v oblastech relevantních pro uplatnění CS poněkud samovolně nastavovat podmínky spolupráce, které jsou ale často spíše nevýhodné pro uchazeče z CS. V tomto směru nefunguje ani žádný kontrolní mechanismus, který by takovému jednání předcházel, nebo jej řešil.

Jednou ze zásadních příčin, se kterými se CS vzhledem k zaměstnavatelům potýká, je neochota CS zaměstnávat. Důvodů je opět celá škála: předsudky a stereotypy, negativní předchozí zkušenost, nedostatečné kompetence zaměstnavatelů vhodně s uchazečem komunikovat a komunikaci přizpůsobit potřebám uchazeče (např. nadměrné nevyužívání odborných pojmů), zároveň pro zaměstnavatele uchazeč dlouhodobě evidovaný na ÚP znamená vysoké riziko neúspěšnosti uchazeče udržet se v zaměstnání, protože se dlouhodobě potýkal se ztrátou pracovních kompetencí. Předčasný odchod nového pracovníka potom znamená pro zaměstnavatele zvýšené administrativní a zároveň finanční náklady a riziko, že se takový postup bude opakovat. Se zvýšenou administrativou a celkovou personální a finanční zátěží souvisí také neochota zaměstnavatelů zaměstnávat pracovníky na částečné úvazky nebo jiné vstřícné nastavení pracovního poměru.

Stěžejní problémy a jejich příčiny z pohledu dalších lokálních aktérů

(město, kraj, spolupracující instituce)

Téma vysoké konkurenceschopnosti pracovních agentur je aktuální také pro lokální aktéry. S tím může souviset také problematika migrace znalostních kapacit za prací do jiných krajů nebo větších měst, což způsobuje nedostatečnou nabídku lákavého pracovního uplatnění. Zároveň chybějící nabídka pracovního uplatnění pro nekvalifikované obyvatele, na kterou částečně reagují nástroje aktivní politiky zaměstnanosti města, nicméně tyto nástroje nejsou dostatečně provázané a vyznačují se také časovou omezeností. Důležité je také posílit chybějící spolupráci města a ÚP a mimo jiné tak posílit jejich vzájemné sdílení informací.

Oblast Bezpečnost a prevence

Jako **klíčový problém** pro oblast bezpečnosti a prevence byl definován problematickými vztahy mezi majoritou (veřejností) a CS – v kontextu silícího pocitu ohrožení na obou stranách.

CS zde specifikujeme jako osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené, obyvatelé sociálně vyloučených lokalit, osoby/rodiny v životní krizi nebo těžké sociální situaci, osoby žijící v nevhodných životních podmínkách, osoby po výkonu trestu odnětí svobody, osoby se závislostí, osoby bez přístřeší.

Jak stěžejní lokální partnery – hybatele změny rozumíme město jako nositele lokální politiky, městská policie a státní policie.

Další lokální aktéři jsou reprezentováni neziskovými a dalšími organizacemi poskytujícími sociální služby osobám odpovídajícím CS; probační a mediační služba a další.

Rok/věk	2014	2015	2016
0-14 let	7	6	17
15-17 let	18	13	9

Tabulka: Počet registrovaných trestných činností mladistvých z let 2014 - 2016.

Uvedená tabulka zachycuje počet registrované trestné činnosti mladistvých, ze které sice neplyne žádný dramatický nárůst – úroveň podílu mladistvých na celkové trestné činnosti je stabilně cca 4,4% - proměny doznává nárůst podílu mladší věkové kategorie 0 - 14 let. Stejně tak je vychýlená i věková skladba v případě přestupků za rok 2016, kde z 56 evidovaných přestupků mladistvých připadá podle odhadu PČR 36 na kategorii mladších 15 let. Odhad přestupků páchaných Romy a majoritou registrovaných MP najdete v *Příloze č. 12 Počet hlášených přestupků v roce 2015 a počet zaznamenaných přestupkových činností*.

Ve městě se nachází cca 32 podniků s 265 herními automaty. (Zdroj: Vstupní analýza města Vsetín)

Stěžejní problémy a jejich příčiny zohledňující CS

Jako problematické vnímají lidé z CS především stigmatizaci, kterou musí postupovat, a která je ještě umocňována u těch, kteří byli nějakým způsobem v kontaktu s kriminálním jednáním, nebo mají za sebou kriminální minulost. Tato stigmatizace je také často důvodem nízkého sebevědomí, obav různého typu a studu.

Zcela stěžejní téma je vzájemná problematická komunikace, která může být způsobená využíváním etnolektu, předchozím dlouhodobým pobytem za mřížemi (u osob po výkonu trestu odnětí svobody) nebo jiným důvodem. Dlouhodobé prohlubování všech výše uvedených příčin může vést u CS k rezignaci na změnu, uzavření se do sebe, rebelství ve smyslu záměrného nerespektování zásad, a především prohloubení propasti my versus oni. Dopadem prohlubování těchto postojů je z dlouhodobého hlediska vysoké riziko vzájemných konfliktů, stupňující se nenávisti (na obou stranách), potažmo i možné zvýšení kriminality v lokalitě.

Z hlediska snižujícího se pocitu bezpečí, spíše než vzájemného problematického soužití, poukázala PS na lokální problém podomních prodejců a nutnosti chránit se před nimi, pokud je to možné.

V oblasti prevence kriminality a rizikového chování jsou nedostatečně zastoupeny preventivní aktivity mířené na dospívající mládež, a to především v tématech brzké zkušenosti s návykovými látkami, kriminalitou a dalšími formami rizikového chování. Příčiny této časté zkušenosti PS popsala jako prostředek k útěku od reality, velký tlak na individualitu každé osobnosti, anebo nefunkční rodinné vzorce a vztahy.

Stěžejní problémy a jejich příčiny z pohledu stěžejních lokálních partnerů (město, Městská policie Vsetín, PČR)

Problémy na straně hybatelů změny definovali členové PS jako nedůvěru veřejnosti v informace jimi prezentované. V důsledku toho se informovanost obyvatel snižuje nebo dochází ke zkreslení získaných informací od zástupců policie.

Vzhledem k definovanému problému nedostatečnosti preventivních programů pro dospívající mládež doplňují majitelé aktiv nedostatek vlastních personálních, a tedy i časových kapacit, které by tuto funkci zastávali. Např. nedostatečné kapacity pro preventivní programy byly vztahovány také na poskytovatele soc. služeb preventivního charakteru, a to především ve smyslu podpory sociálních pracovníků, zvýšení jejich zastoupení jako odpověď na zvyšující se poptávku ze strany CS.

Jako obecně definovaný nedostatek na straně policie je nedostatečná ochrana CS způsobena nedostatečnou komunikací o tématu bezpečnosti a prevence kriminality a rizikového chování napříč institucemi, které s touto CS pracují.

Specificky pro osoby se závislostí byl na lokální úrovni definován problém chybějícího koncepčního návrhu práce s touto CS (závislí), a to včetně zajištění odpovídající psychiatrické péče.

Stěžejní problémy a jejich příčiny z pohledu dalších lokálních aktérů

Speciálně pro CS osob bez přístřeší byl definován problém chybějícího bezpečného prostoru nebo forma jakési „úschovny“, kde by uživatelé mohli uschovat svoje cenné věci bez obav z okradení apod.²⁶

Z hlediska prevence potom zástupci v PS vyhodnotili přesahová témata, např. do oblasti rodiny a zdraví, kdy se za majitele aktiv považují také lékaři a z hlediska prevence je zde definován nedostatek dostupných odborných kapacit a následně neochota některých lékařů CS ošetřit z důvodu přetrvávajících předsudků a nepostižitelnosti tohoto odmítání ze strany pojišťoven.

V této tematické oblasti se do lokální úrovně promítají také postoje a problémy, které řeší samotná veřejnost vzhledem k tématu bezpečnosti a prevenci kriminality. Na lokální úrovni se projevuje obava o vlastní majetek, obava z osob s rizikovým chováním (pod vlivem alkoholu, drog apod.), které se shlukují na veřejných místech a chovají se tam nevhodně, v neposlední řadě existence majetkové trestné činnosti a přestupky mezi lidmi bez přístřeší. Další „bezpečnostní“ problém reflektovala PS obecně jako samotnou existenci SVL, jakožto míst s koncentrací vyššího počtu osob s podobně těžkou životní situací, což vede ke konzervaci celého problému.

Stejně jako u majitelů aktiv (policie) i lokální úroveň reflektuje potýkání se s majetkovou trestnou činností jako převyšujícího typu přestupků vzhledem k dalším typům nežádoucího jednání, což ale nebylo zástupci policie vyhodnoceno jako alarmující zjištění oproti národní úrovni.

²⁶ Určitou formu „úschovny“ je zajišťována neziskovou organizací, která poskytuje sociální služby pro lidi bez domova, proto členové PS tento problém nevyhodnotili jako prioritu k řešení v rámci tohoto SPSZ.